

IZHAJA VSAK DAN

trudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvt. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na tedensko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Val dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rekepi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naredni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštne-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Državni zbor.

Slovenščina na najvišjem sodišču. Za slovensko obrtno šolo v Trstu.

DUNAJ 23. Zbornica je vsprejela resolucije za slovenske razsodbe najvišjega sodišča in za slovenski obrtni šoli v Trstu in Mariboru.

Resolucija za podporo šoli Komenskega na Dunaju odbita!

Nečuvvena nemarnost!

DUNAJ 23. Resolucija za podporo šoli Komenskega na Dunaju je poslanska zbornica odklonila z 208 proti 204. Italijani abstinirali. Nemški socialisti glasovali proti. Od desetih Dalmatincev jih je šest briljiralo s svojo odsotnostjo. Tudi v večerajšnji prevažni seji vsučiliškega odseka je bilo navzočih le 10 članov jugoslovanske zveze.

Dostavek uredništva. Glede nekaterih dalmatinskih poslancev je že znano, da so le redko na Dunaju, in tudi če so, pa niso pridni obiskovalci parlamenta. Temu smo že navajeni. Ali v očigled dogodkom tolike važnosti in v takih velevkritičnih trenutkih pa meji njihova nemarnost že na škandal, vprico katerega bo treba že enkrat resno obračunati s temi gospodi. Če niti v takih velevkritičnih časih, ko se rešujejo kulturna vprašanja življenjske važnosti za naš narod, nočejo ali ne morejo vršiti svoje poslanske dolžnosti, potem pa naj vsaj odložijo mandate in naj se ne puščajo več voliti!

DUNAJ 23. Zbornica je po dvetedeski specijelni debati vsprejela državni proračun kakor je to predlagal proračunski odsek.

DUNAJ 23. Tekom glasovanj o resolucijah je češki agrarec Stanek očital, da se na prejšnjih glasovanjih pri štetju zbornice ni prav štel, izlasti, da so zapisnikarji navedli previsoko število krščanskih socialcev. (Hud prigovor in ogorčenje na levič.) — Posl. Prochaska, kršč. socialc je energično protestiral proti trditvi posl. Staneka. — Posl. Mühlwert, nemški nacijonalc se je imenom zapisnikarjev zavaroval proti inultu storjenemu zapisnikarjem. Predsednik je rekel, da je postopanje posl. Staneka nedopustno ter je pozval zbornico naj nadaljuje glasovanje. — Jutri bo tretje čitanje proračuna. — Glasovanje o resolucijah je trajalo do 1 ure popol.

Med vsprejetimi resolucijami je tudi resolucija posl. Mastalke, naj se ob namščanju uradnikov v naučnem ministerstvu jemlje ozir na pripadnike vseh narodnosti.

Resolucije glede gradnje vodnih cesi so bile vsprejete. — Po glasovanju o resolucijah se je nadeljavala debata o nujnem predlogu poslanca Lisy, nakar je bila seja ob 5.45 zaključena; prihodnja seja jutri.

PODLISTEK.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski epikal Ks. Šandor-Gjalski. • Prevel Fr. Orel.

Ljudje so opazovali to kakor v čudu. Učiteljica, siromašno dekle, — pa sedi v taki družbi ob strani graščaka, ki ga vse gospe in gospodje nazivljajo v svoji pazarinski uljudnosti: „milostivi gospod.“ To je pa bilo Pazarinčanom vendar nekoliko preveč. Seveda, da ni nihče izrazil svoje nezadovoljnosti z ničemer, ker vsak je imel tako v srcu, kakor v glavi, vsaj deset prošelj, da jih priporoči „njegovi milosti“. Jedino Garašev se je ujunačil. Približal se je mizi. Najprej je hotel pokazati prisotnim, da mu graščak in njegova družba ni „imponira“ najmanje. Dalje mu je bilo na tem, da faktično jdenkrat zapleše z Jurkico, ker, kolikor nesmiselnosti je bilo v tem njegovem sklepu, on je hrepenel po tem le zato, da bi se naslednjega dne hvalisal, da je plesal z isto plesalko kakor graščak. Izkašljaj se je prej, pa zaprosil Jurkico preko mize za bodočo četvorko.

Cesar v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 22. Cesar je dospel semkaj ob 6. uri zvečer. Na ulicah zbrana množica ga je navdušeno pozdravljala.

BUDIMPEŠTA 23. Ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary je bil ob 12. uri pri cesarju v privatni avdienci. Poročal mu je o političnem položaju in o teku današnje seje. Cesar je zadovoljstvom vsprejel poročilo na znanje. Avdijenca je trajala pol ure.

Bosanski deželni zbor.

SARAJEVO 23. Ob pričetku današnje seje je civilni adlatu baron Benko odgovoril na interpelacijo posl. Sunarića in tov. v stvari hrvatske poklonstvene deputacije povodom cesarjevega obiska. Civilni adlatu je konstatiral, da se je deputacije, ki jih je imel vsprejeti cesar, sestavilo na verski podlagi, ker je bila ta podlaga doslej brez prigovora pripoznava kakor popolnoma opravičena ne le ob vseh enakih povodih, ampak tudi v vseh javnih korporacijah. Potem ko je bil program odobren od cesarja, ga ni mogla deželna vlada več spremeniti. Deželna vlada nikakor ni hotela zastopavljati hrvatskega ljudstva. Odgovor civilnega adlatusa je bil vzet na znanje.

Posl. Srstić, Glubić in Sunarić so v imenu delavnih strank predložili resolucijo, tičočo se pogojev parlamentarnega delovanja. Resolucija izraža homagialno hvaležnost in udanost nasproti vladarju za podelitev ustave in pravi dalje: deželni zbor smatra kakor svojo patriotično in lojalno dolžnost, da povdarja, da ne tvori sedanja ustava nikake podlage za plodonosno delovanje, ki bi odgovarjalo duhu časa in potrebam dežele. Resolucija navaja več pritožb, kakor n. pr. vpliv obojestranskih vlad na upravo Bosne in Hercegovine, gospodarsko odvisnost od obeh držav, omejitev kompetence deželnega zbora in imuniteve poslancev, preveliko oblast predsednika i. t. d. Resolucija zaključuje z izjavo, da ustava ni ugodila pričakovanjem.

Po prečitaniu došlih ulog je bila otvorenja debata o resoluciji. Pol. Srstić in Glubić sta utemeljevala resolucijo, pri čemer sta obširno kritikovala deželni statut.

Vzrok sovražtva proti naši družbi.

(Glas z dežele.)

I.

„Slovenec“ od dne 7. m. m. je bil prinesel na prvi strani in v okvirju „Pozdrav“ vsem onim Slovincem, ki so se imeli sniti naslednjo sredo, dne 11. t. m. v Ljubljani, da prisostvujejo ustanovitvi narodnega obrambnega društva „Slovenska straža“.

Na prvi pogled se mora ta ideja zdeti dobra vsakomur. Naj le stranka, ki jo zastopa glasilo „Slovenec“, vrši svojo dolžnost s tem, da nastopi nasproti sovražniku, ki neprestano krči in zožuje meje naše domovine!

Ako bi prečital gori omenjeni „Pozdrav“ kak inorodec, ki mu naše domače politične razmere niso znane, prišel bi, ko bi odlagal list iz rok, do zaključka, da nismo Slovenci, od kar so nas zapustili Anton Martin Slomšek, Andrej Einsnieler in Janez

— Hvala vam lepa, objubil sem jo že, — mu je odvrnila Jurkica mirno, da-si je znala, da Garašev ni pred odmorom plesal z njo.

— A prosim, komu ste obljubili?
— Gospodu upravitelju Žuniću.
— Prosim torej za kotiljon.

Jurkica je bila v zadregi. Tega ni zagotovila nikomur. A z druge strani, da pleše kotiljon s tem človekom, ki jej je bil zopern od prvega hipa, ko ga je videla. Hanibal je takoj opazil njeno zadrego.

— Milostna gospica menda niste pozabili, da je kotiljon moj? — jej je priskočil na pomoč. Ona ga je pogledala hvaležnim in veselim očesom. A takoj zopet jej je bilo žal za Garaševa.

— Vidite torej sami, da niti kotiljona ne morem plesati z vami, morda bom tukaj še do četrte četvorke, pa če vam ni težko, drago mi bo, — je odvrnila Jurkica Garaševu.

— To je vse: morda, morda, zahvaljujem se vam torej, ker po navadi jaz ne plešem nikoli zadnje četvorke — in — in —

Jurkica se je stresla in prebledela. Bilo jej je bolj neprijetno, nego-li, da bi jo jezilo. Gospodje pri mizi so planili po koncu, doktor je takoj zapustil svoje mesto ter kategorično, a uljudno povabil Garaševa, naj gre za hip z njim v prazno dvorano. Tre-

Bleiweis, pa do sedaj, t. j. do srede 11. maja 1910., čisto nič storili za obrambo svoje narodnosti. Se le s tem dnem pa plane vsa Slovenija na noge; in sedaj pa gorje vam trinogi, ki ste nas uničevali in nemoteno krčili naše ozemlje toliko let! S tem dnem prenehate, kakor bi odrezal, svoj rokovnjaški posel, in za vaše hudobije se vam vsuje na glavo strašno maščevanje vse Slovenije.

Rekli smo, da nekako tako sliko bi si ustvarili nepoznavalec naše politične razdrapanosti, ko bi prečital omenjeni članek. Mi pa, ki smo vajeni poslušati pogostoma to glasno bobnanje, si ne obečamo veliko od vse te poplave obljub. Preveč poznamo temno minolost, da bi si mogli slikati jasnejšo bodočnost.

Vzrok ustanovitvi novega obrambnega društva tiči brzkone v zavisti na neomajnem obstanku in procvitajočem delovanju družbe Sv. Cirila in Metoda. Prav te dni praznuje ta naša Družba, na katero jelahko ponosen sleherni zavedni Slovenec, petindvajsetletnico svojega obstanka. Odveč bi bilo, da bi tu še razlagali, kaj in koliko je ta družba storila v teku svojega obstanka za obrambo naše narodnosti in v e r e!! Da je tej družbi namen verska vzgoja slovenske mladine, to je bilo dokazano že stokrat.

Kje je vendar ona temna pega na Ciril-Metodovi družbi, da se nje nasprotniki ne morejo nikakor sprizniti z njo in jej zato ustanovljajo konkurenčno organizacijo?!

Edini razlog njihoveму herostratstvu je dejstvo, da je družba sv. Cirila in Metoda sedaj v rokah slovenske posvetne inteligence. To je vse in zadosti.

Nje nasprotniki mislijo: kjer ne odločujemo mi, tam nam ni nič sveto, pa naj je še tako narodno in versko! Le gospodarstvo v naše roke, pa bo mir!

Letošnji zimski napad „Slovenčev“ na Ciril-Metodovo družbo pa je rodil vse drugačne sadove, negn je morda pričakoval duševni oče onega članka. Da bo šumelo v narodno-zavednem taboru, tega si je bil dotičnik gotov in to je tudi hotel doseči; a da tudi v lastnih vrstah ne bo žel nedeljnega priznanja, in morda po nekod celo graje, tega pa gotovo ni pričakoval. Oni članek v „Slovencu“, s katerim je bila družba sv. Cirila in Metoda tako nesramno napadena, je ravno pokazal, da število zavednih sinov in hčera matere Slovenije vendar ni tako skromno, kakor so oni mislili.

Ti gospodje so spoznali, da, če bodo še nadalje igrali tako nevarno igro, bi znala trpeti njih stranka na popularnosti in ugledu pri lastnih pristaših.

Zato so hoteli še o pravem času pokazati, da so tudi oni narodnjaki: in hajd z ustanovitvijo novega obrambnega društva! Saj to je pri njih čisto lahko. Njim ne moreta škodovati razdor in prepri, marveč jim še dajeta v roke sredstva za doseganje njihovih namenov.

Pa še neki drug važen ralog je bil, ki jih je silil k ustanovitvi nove organizacije.

Ciril-Metodova družba je tako srečna, da šteje dva Slovence med svoje mecene. Polak in Kotnik sta volila ogromen imetek

notek za tem se je Garašev povrnil. Bil je zelo bledega obličja in se slabotnim tihim glasom zaprosil Jurkico, da mu oprost. Doslodne besede njegove so bile: „Prosim, oprostite mi!“ Seveda je minuto kasneje v zadnji sobi gostilne razbijal steklenice in kupice ter preklinjal in se zaklel, da se že maščuje.

Jurkica se je čutila tako srečno, da je po malem pozabila na ono nepriliko in niti mislila ni več nanjo. Njena sreča je bila prevelika in nedogledna. Vse, vse okoli nje jej je v duši veličalo to srečo. Ljubezniva prijaznost stare gospe, dražestno in odkritosrčno občevanje lepe, plemenite in duhovite Irme, ves ta brezskrbni čas, posvečen jedino-le uživanju in zabavi, a tudi nekoliko nečimernost mladega dekleta, ker jo tako slavé in časti, največ pa, — ako tudi ni nikoli na to mislila, niti se povpraševala po tem — jej je razburjala dušo prisotnost Hanibalova, njegovo tako prijateljsko občevanje z njo in njegova neprestana skrb, da jej ugodi v vsem. Ni vplivala morda nanjo kaka oholost, ker se tako vede proti njej sam graščak, najuglednejša in najbogatejša oseba daleč na okolu; ona je celo odklanjala vse te utise ter se samo prepuščala tem ugodnim občutkom, ki so jej polnili dušo in srce le s pristnostjo njegovo in njegove družbe.

Ko je Hanibal ob zori pomagal njej in

družbi in upati je, da se bodo slični slučaji, v večji al manjši meri, ponavljali tudi v bodoče. Dogaja se od časa do časa, da umrje kaka premožna oseba, ne imajoča bližnjih sorodnikov.

V prejšnjih časih je bila navada, da so take osebe zapuščale svoje imetje le za kake druge dobrodelne namene. Polak in Kotnik sta pokazala takim volilom drugo pot.

Ne dvomimo, da je med pristaši S. L. S. tudi izobraženih in narodno navdušenih ljudi, ki bi znali v resnem slučaju posnemati izgled goriimenovanih mecenov.

Na ta način bi pa prišlo pri sedanjih razmerah premoženje v nevarne roke. Da se tudi taki nevarnosti pride v okom, zato — novo družbo!

Naša šolska družba ima tudi družbine vžigalice, od katerih dobiva svoje prispevke.

Da bi jej prestrigli tudi ta vir dohodkov, so ustanovili tudi oni svoje posebne užigalice „za obmejne Slovence“. Nočemo nikogar sumničiti, ali vprašanje je dovoljeno: koliko od teh dohodkov se je porabilo doslej za narodno obrambo ob mejah?!

Ves omenjeni „pozdrav“ je pisan v silno samosvestuem duhu, da meji skoraj že na ošabnost. Namen take vrste pisave ne more biti, da navdušuje čitajočo občinstvo in ki prepriča o čem, ampak da je fanatizira in spravi v pravo bojno razpoloženje proti — bratu.

Posledica sovražtva pa je gorje, ki je občutijo fanatizirane mase same.

Kajti temelj krščanskega nauka ni sovražstvo, ni boj, ampak medsebojno spoštovanje.

Dnevne novice.

Uravnava učiteljskih plač na Hrvatskem. Enketa, sklicana radi tega vprašanja, nadaljuje. Predlog naučnega oddelka, da bi se učiteljem dovolili vzgojni prispevki in dvostrake doklade, je enketa odklonila, dočim je vsprejet predlog poslanca Rojca, da se vsem učiteljem zviša temeljna plača. Troški bi bili v obeh slučajih jednaki. Sedaj izdela hrvatska vlada načrt, ki bo na jesen predložen saboru, tako, da bi povišanje plač moglo stopiti v veljavo z dnem 1. januarja 1911.

Aretacija pobeglih dijakov. — Na zahtevo zagrebske policije so aretirali na Reki dva dijaka, ki sta zbežala iz Zagreba iz strahu pred izpiti. Odpravili so ju zopet v Zagreb.

Razpust reškega mestnega sveta. Ogrska vlada je razpustila reški mestni svet in razpisala nove volitve.

Bivši nadškof zadrski Dvornik je te dni odpotoval v Svico, kjer ostane poleti, a potem se več ne vrne v Zadar, ampak se nastani na Sušaku pri Reki.

Končni program slovenskega kongresa. Po oficijelnem sporočilu je program končno določen tako-le: Položaj jugoslovanskih držav; 2. Kulturna vzajemnost Slovanov; 3. Sestanek vseh slovenskih učenjakov; 4. Vzajemno občevanje vseh slov. akademij znanosti; 5. Občevanje slovenskih visokih šol in srednjih učilišč; 6. Gledališka in umetniška društva; 7. Organizacija slovenskega knjigotrštva; 8. Izdavanje publikacij iz slovenske književnosti in znanosti;

Maleševički v brown ter jej prej, nego li je zaprl vratca, poljubil in stisnil še roko, ter mu je odvrnila ta pritisk, — tedaj je bila Jurkica tako blažena, tako čudno se jej je nekaj zganilo v prsih, da sama ni znala, kje sedi, niti ni umela Mališevičeve, ko jej je rekla, naj prenoči pri njej, kjer je že vse pripravljeno. — Ah, čutila se je neizmerno srečno. A vendar niti da bi se povprašala, ali da bi jej prišlo na um, v čem da obstoji ta sreča in s kakim čutstvom je v zvezi?

Se naslednjega popoldne jej je duša plavalav v vedno vzvišenih valovih blaženstva. Od Maleševičevih se je namreč povrnila domov še le popoldne, ker jo je bila Irma zadržala pri kosilu. Predno je pospravila plesno obleko v škatljo, razgrnila si jo je še jdenkrat pred seboj in oči so se jej zaustavile sanjavo in bajno na svetlikajoči se tkanini ter si je v prelivanju barve te svile klcala toliko sladkih spominov. Ta krasno prebita noč je s čarobno močjo vtisnila na te tanke niti vse njene srečne in blažene trenutke in Jurkica se je v opojni razkošnosti vdala čaru njihovemu in zopet si predočila v duhu vse doživljaje. A, ne vseh! Ni se spomnila Levija, niti se ni zmisliła na Garaševa, — pred njeno dušo se je divigala samo jedna sijajna, veličastna slika, — v čudu in očarana je zrla le v krasno obličje Hanibalovo. (Pride še).

9. Publikacija adres slovanskih učenjakov; 10. Popis vseh slovanskih književnikov. 11. Ustanovitev slovanske banke; 12. Prirrejanje vseslovenske razstave; 13. Ustanovitev vseslovenskega planinskega združenja.

Stolipin o postopanju proti Finski. V seji ruske dume dne 20. t. m. je imel ministri predsednik Stolipin na široki podlagi zasnovan govor, v katerem je opravičeval postopanje ruske vlade proti Finski. Smatral je — kakor je rekel — za potrebno, da opozori dumo na načelno vprašanje, ker sovražniki Rusije označajo postopanje ruske vlade kakor kruto kršenje zakona in zločin.

Ruska vlada pa se s tem ne pušča strašiti, ker mora v prvi vrsti čuvati interese Rusije. Rusija ne sme zopet izgubiti tega, kar je v minulosti pridobljeno po energiji in vspevanju genija ruskega naroda. — Nasprotniki Rusije razglašajo, da se zakoni, tihoči se Finske, ne bi smeli spreminjati brez sporazumljenega finskega dežel. zbora, ako se noče zagrešiti kršenja zakona.

To pa nikakor ne odgovarja — je naglašal Stolipin — ruskim državnim temeljnimi zakonom, ker to nikakor ne gre, da bi kak provincijalni deželni zbor užival iste pravice kakor zakonodajna, in ne more se zahtevati, da bi odločitev stvari, ki se tiče interesov skupne države, prepuščala finskemu deželnemu zboru. To pa tem manj, ker bi taka odločitev po nazorih Fincev samih nasprotovala konstituciji.

Zaključuje je ministri predsednik pozval dumo, naj o tej predlogi odloči na patrijotičen način.

Ker smo opetovano priobčevali glasove, ki so grajali postopanje ruske vlade nasproti Finski, zahteva od nas objektivnost, da beležimo tudi to obrambo min. predsednika Stolipina.

Rektorjem višje tehniške šole na Dunaju je bil za leto 1910/11 izvoljen profesor baron Hans Jüptner pl. Jonstorff.

Kancelar Fran Josipovega reda. Cesar je imenoval bivšega deželnega predsednika kranjskega, tajnega svetnika barona Heina kancelarjem Fran-Josipovega reda.

Ultimatum Romunske Grški. Iz Aten javljajo, da je Romunska stavila grški vladi ultimatum radi napada na romunski parnik „Trajan“. Romunska vlada zahteva, naj grška vlada izreče svoje obžalovanje, dotične pomorščake kaznuje in izroči dezertere.

Nemškonalionalni strankarski shod bo v jeseni v Celovcu, in sicer kakor naglašajo nemški nacionalci, s posebnim oziranjem na važnost jugoslovenskega vprašanja.

Kolera v Petrogradu. V Petrogradu so konstatirali več slučajev kolere.

Norveški kralj v podmorski ladiji. Iz Kristianije poročajo: Norveški kralj je prvi vladar, ki se je v podmorski ladiji vozil pod vodo. Ko so te dni z novo podmorsko ladijo „Kobben“ delali poskuse v Christiansfjordenu, se je kralj Hakon vkrčal v ladijo in ostal pod vodo pol ure.

Domače vesti.

Imenovanje v poštni službi. Poštnim vežbenikom je imenovan abiturient Friderik Baccarcich.

Važen govor d. r. O. Rybára bo govor o „Pangermanizm in Drang nach Süden“. Ta govor bo imel naš gospod državni poslanec na „obrambenem tečaju“, ki se bo vršil v Ljubljani dne 1. in 2. julija. Govor bo obsegal kulturno, politično in predvsem gospodarsko stran tega gibanja. Dr. O. Rybár je pač tudi znan poznavatelj naših narodnostnih razmer in torej tudi nasprotniških teženj.

Koga bi torej ne mikalo, poučiti se o tako važnem in zanimivem vprašanju po tako kompetentni osebi? Kdor se torej misli udeležiti „obrambenega tečaja“, naj se ga udeleži že prvi dan, kajti dr. Rybárevo predavanje bo že prvi dan, t. j. 1. julija. Ta dan torej v Ljubljani!

Iz koprške razstave. Nekdo je šel te dni v Koper. Med drugim si je ogledal tudi tamošnjo razstavo — od zunaj. Na vhodu je stal nekdo, ki je našega opazovalca poznal. Povabil ga je v laškem jeziku, naj vstopi. Ker je naš obiskovalec poznal dotičnega „Slovenca“, je odgovoril slovenski: „Bi že šel na razstavo, ko bi znal laški; ker pa je razstava le za Lahe, a jaz laški ne znam — ne morem vstopiti!“ „Plačajte krono, pa ogledate si razstavo. Ker pa ne znate laški, ni treba nič govoriti — dovolj bo, da se nagledate!“

Tako je v laškem jeziku modroval mož — rodod Slovenec —, zmožen popolnoma slovenskega jezika, ki ga pa na koprski razstavi ne sme govoriti!

Umeje se, da naš mož ni dal kronice in tudi ni šel v razstavo, kjer je zabranjeno govoriti slovenski!

Iz delavskih krogov v stari svobodni luki smo prejeli to-le pritožbo:

Prožni delavci v stari svobodni luki smo dobili prožnega mojstra, ki dela z nami, kakor da ne bi bili — ljudje!

Priganja nas kakor črno živino, kakor da bi imeli za akord 10 kron, ko imamo v resnici le 3 krone 20 st.

Prav kakor da hoče, da bi se mi na železniški progji tako pokvarili, da bi ne

bili več za ta svet in da bi nam potem mogel dati brco! Hoče, da bi ob nedeljah za eno mezdo in pol delali do 6. ure zvečer, česar se ne vidi nikjer drugje. Ravno v nedeljo se je zgodilo, da so vsi delavci delali od 6. ure zjutraj dopoludne, torej 6 ur, a on je hotel pisati le 5 ur. Nekega delavca, ki se je potegnil za svoje, je hotel kar zapoditi.

Pa naj reče še kdo, da ni več belih sužnjev na tem svetu!

Naša narodna čast zahteva, da proslavimo 25-letnico vseslovenske obrambne družbe sv. Cirila in Metoda z družinimi močmi. Dne 3. julija se zbere v Ljubljani vsa Slovenija, namreč vse, kar med nami res narodno čuti. Slovenke in Slovenci! Pripravljajte se širom domovine na to praznovanje. Darujte en dan na oltar domovine! Saj pa dobite tudi vsestransko odškodnino za težave in stroške potovanja. Tako veličastne veselice še nikoli ni bilo nikjer na Slovenskem. — Vse blage narodne dame v Ljubljani po vsej Kranjski in po vseh slovenskih deželah, posebno v Trstu, Gorici, Celju, itd., se trudijo za sijajno proslavo tega dne. Slovenke, ve glavna opora naše ljubljene družbe, delajte posebno v področju podružnic za imponozantno udeležbo! Skrbite pa tudi za jubilejna darila, da se ta dan postavimo pred domačimi in tujimi nasprotniki.

Sokolski dan na Proseku. V nedeljo 26. t. m. se odene naš slovenski Prosek v praznično obleko, da pozdravi nositelje sokolske ideje, da pozdravi doma Sokola iz Trsta, Vrdele, Barkovelj in vsega Goriškega. Goriška sokolska društva so več ali manj skoro vsa obljubila, da posetijo to sokolsko slavnost, če ne drugače, vsaj po deputaciji, kar znači, da se Sokoli ne strašijo niti materijalnih žrtev, kadar treba vrniti bratu bratski poset. Prostrano telovadišče in slavnostni prostor bosta prlmerno odlična. — Razni paviljoni bodo nudili po telovadbi okrepčila in za mladino bosta pripravljena dve plesišči.

Med paviljoni je omeniti posebno onega naših narodnih dam, ki so vedno in povsod naklonjene našemu Sokolu in so tudi ob tej priliki zbrale že precej daril za paviljon z jestvinami in hladilnimi piščanci kakor tudi za kolo sreče. Vse nadaljine darove sprejema do nedelje g. a Roža dr. Gregorinova, Nar. dom, (vhod ul. Galatti).

Lloydova skupina N. D. O. pripravlja za prihodnjo nedeljo dne 26. t. m. veliki užitek vsem onim, ki se vdeležijo veselice pri Sv. Mariji Magdaleni Spodnji. (gostilna Miklavc.

Z godbo in zastavo na čelu bodo korakali dolge vrste naših delavcev iz Sv. Jakoba na veselični prostor. Vrla lonjerska godba in priljubljeno pevsko društvo „llirina“ od Sv. Jakoba bosta skrbela za veselico, ki obeta izpasti čim sijajnejše.

Dolžnost vseh delavcev iz Lloydja in njihov prijatelj in somišljenik je, da se udeležijo te zanimive veselice.

Za slov. mizarje! Moška CM podružnica razpisuje delo 40 dvosedeznih klopij, 2 odrov, 2 miz, in več obešal za nova razreda na šoli Acquedotto. Natančneje podatke daja tajnik V. Engelmann v ul. Bosco št. 10., I. od 12.—2. ure pop. Ponudbe je poslati do 1. jul.

I. javna produkcija gojencev podružnice „Glasbene Matice“ se bo vršila v tork dne 28. junija 1910. po vspredu, ki smo ga priobčili včeraj.

Pevovodja: g. Karel Mahkota. Produkcija se vrši v veliki dvorani „Nar. doma“. Začetek točno ob 8 uri in pol zvečer.

Vstopnina za člane brezplačna. Sedeži od I.-X. vrste 1 K, od X. vrste dalje 60 stot. Stojišča 40 stot.

Preplačila k pokritju stroškov se hvaležno vsprejemajo.

Obrambeni tečaj v Ljubljani se vrši dne 1. in 2. julija po razglašenem sporedu. Tu se bo resno obravnavalo o naši narodni bilanci ter se napravila proračun, kar bi moralo zanimati vsakega Slovenca. — Prijavitelj se je treba za vstopnico pravočasno pri upravi „Slov. Branika“, Tržaška cesta št. 33.

Porotno sodišče.

Radi poneverjenja.

Včeraj se je vršila pred porotnim sodiščem razprava proti leta 1892. v Boljuncu rojenemu Antonu Žerjalu, ki je, kakor smo že včeraj poročali, obdolžen poneverjenja v znesku 4200 kron na račun svojega gospodarja g. Antona Vouka.

Obtoženi je priznal svoj čin. Rekel je, da ga je gospodar poslal v podružnico avstro-ogrške banke inkasirati znesek 4200 kron. Ko se je vračal z denarjem, mu je padlo kar naenkrat v glavo, kaj bi bilo, ko bi si prilastil dotični denar. Pri sebi je imel slučajno eno navadno kuverto, on je dal denar v isto, napisal naslov „Rak“, poste restante, Pazin — in oddal pismo na pošto. Kakor hitro je oddal pismo na pošto, ga je obšel kes. Bil je res obupan, hotel je iti k svojemu gospodarju in mu vse priznati.

Predsednik: A vi ste pisal svojemu bratranecu Josipu Žerjalu istodobno tudi neko pismo, v katerem pišete, da pridete naslednjo nedeljo v Pazin. Kdaj ste pisal to pismo?

Obt.: Par minut potem, ko sem bil oddal pismo z denarjem na pošto.

Preds.: Kaj ste nameraval s tem pismom?

Obt.: Mislim sem, da grem v Pazin, dvignem pismo z denarjem in povrnem istega gospodarju.

Preds.: To pismo je pisano s črnilom, a v isti kuverti je bilo drugo pismo, pisano s svinčnikom. V tem drugem pismu ste pisal, naj dvigne na pošti denar Ivan Kalčič in naj reče, v slučaju, da bi bil zaslisan od sodnije, da je dobil le pismo, ki je pisano s črnilom. Zakaj ste pisal to drugo pismo?

Obt.: Se ne spominjam, a morda sem pisal zato, da ne bi bil moj bratranec aretiran.

Preds.: Zakaj aretiran?

Obt.: Mislim sem, da bi se ga utegnulo smatrati sokrivcem.

Preds.: Pravite, da vam je bilo takoj žal, a zakaj niste priznal svoje dejanje gospodarju?

Obt.: Bilo me je sram in bal sem se. **Preds.:** A moral ste priznati vsaj, ko ste čul, da je gospodar telefoniral po policijo.

Obt.: Rekel sem mu, naj me pusti, da grem iskat denar. Mislim sem iti v Pazin, od kjer bi se bil vrnil še isti dan z denarjem ter ga izročil gospodarju.

Zagovornik dr. Rossi je vprašal, če mu je gospodar tudi poprej že kedaj zapupal denar in če je bil že odpuščen, ko je storil obdolženi čin.

Obtoženik pravi, da mu je gospodar večkrat zapupal tudi zneske preko 5000 kron. Ko je storil obdolženi čin, je bil že odpuščen. S 1. junijem bi bil moral zapustiti službo.

Obtoženi Žerjal je ves čas zaslišavanja jokal.

Priča Anton Vouk, bivši gospodar obtoženega, je izpovedal, da je, kakor že večkrat poprej, tudi dne 30. aprila poslal Žerjala v podružnico avstro-ogrške banke s svoto 4200 K v nikelnastem denarju, da bi ga premenil v papir. Pri banki je dobil nakaznico, da dobi gotovino dne 3. maja.

Dalje je izjavil priča, da je bil takrat obtoženemu že odpovedal službo, ker je zahteval večjo plačo.

Dne 3. maja, ob 10. uri dopoludne je poslal obtoženca v banko po denar, a povrnil se je še-le ob 1. uri in pol popoludne. Ko je obtoženec vstopil v urad, je navidezno iskal po žepih, ter konečno izjavil, da denarja nima in da ne ve, če je denar zgubil, ali mu je bil ukraden. Priča mu seveda tega ni veroval. Rekel mu je, naj pove, kam je dal denar in on mu odpusti. Obtoženec pa je odločno trdil, da denarja nima. Tedaj je telefoniral po policijo in ga pustil aretirati.

Tri dni potem je prišlo neko na Žerjala naslovljeno pismo, katero je priča izročil preiskovalnemu sodniku.

Predsednik je poiskal med spisi dotično pismo in je prečital. Pisal je je obtoženecv bratranec, Josip Žerjal, iz Pazina, ki zahteva od obtoženca pojasnila ter pravi, da nočeta on in Kalčič ničesar slišati o denarju, ako ne dobita pojasnila o izvoru istega.

Priča Vouk je konečno izjavil, da je bil Žerjal, ki je bil pri njemu v službi od 1. avgusta minulega leta, ves čas priden, vesten in pošten. On mu o d p u š č a.

Informacije oblasti o obtožencu so zelo ugodne.

Sodni dvor je stavil porotnikom vprašanje: ali je obtoženec kriv poneverjenja zneska 4200 kron?

Drž. pravdnika namestnik dr. Barzal dokazuje, da je napravil obtoženec čin preiščljeno in z dobrim prevdorkom ter zahteva zato, da porotniki pritrdijo stavljenu vprašanju.

Zagovornik dr. Rossi pravi, da je to, kar je storil obtoženec, storjeno na tako lahkomišljen način, da ne zasluži, da bi se ga radi tega kaznovalo. Obtoženec je imel dobro vzgojo, bil je vedno pošten, je sin dobrih, poštenih starišev. Grešil je, ker mu se je ponudila prilika. To pa ni njegova krivda, ampak krivda onih, ki so mu tako priliko dali. Apeluje na porotnike, naj sodijo po srcu, ker vidijo iz njegovega današnjega ponašanja, da obžaluje svoj čin. Ko je zagovornik omenil, da so dunajski porotniki oprostili nekega dijaka, ki je bil obdolžen ponarejenega denarja, ga je predsednik opozoril, da to ne spada k obravnavi. Zagovornik je konečno omenil, da imajo kazenski zakoni drugih držav določbe, da se onega, ki prvikrat greši, pusti brez kazni, ter zahteva, da izrečejo oprostilni veridikt.

Drž. pravdnika namestnik dr. Barzal je repliciral na zagovornikova izvajanja ter povdarjal, da morajo porotniki soditi po vesti in zakonu in ne po srcu; naj se torej ne dajo zavesti po zagovornikovih izvajanjih. Tudi ni res, da bi bil v kaki državi zakon, ki bi dovolil oproščenje kazni za slične zločine. Priporočajo ponovno, naj porotniki izrečejo krivdo obtoženca.

Zag. dr. Rossi je omenil, da obstoji v Italiji in Franciji zakon, ki določa pogojno oprostitev kazni.

Predsednik je pretrgal zagovornikovo, češ, da nimajo s predležecim slučajem nikakega posla zakoni, ki so veljavni v

Italiji in Franciji. Tu pridejo v poštev le avstrijski zakoni, drugo nas ne briga.

Dr. Rossi: Dobro. Hočem se torej omejiti na kratko: Gospodje porotniki! Ako mislite, da je Žerjal hudodelec, obsodite ga, ako ste pa prepričani, da ne bo več grešil, oprostite ga.

Ko so porotniki odšli na posvetovanje, so zahtevali po kakih 10 minutah neka pojasnila, na kar so se podali v njih sobo, sodni dvor, z drž. pravdnikom dr. Barzalom in zagovornikom dr. Rossijem. Posvetovanje je trajalo precej dolgo. Ko so se porotniki vrnili v dvorano, je njih načelnik proglasil veridikt:

10 ne in 2 da, za znesek nad 200 kron ter 9 da in 3 ne za znesek pod 200 kron.

Sodni dvor se je vrnil še-le po precej dolgem posvetovanju. Predsednik je proglasil razsodbo, glasom katero je Žerjal obsojen v teden dni strogega zaporu.

Obtoženi je med jokom izjavil, da sprejme prisojeno kazen.

Zahvalil se je s poklonom napram predsedniku in porotnikom.

Zagovornik je predlagal, naj se obtoženca pusti na prosto nogo, ker da je že dva meseca v preiskovalnem zaporu. Predsednik je predlog odbil, češ, da se ne splača za teden dni.

Žerjal se je torej moral vrniti v ječo, da dostane prisojeno kazen.

Med navzočim — skoro izključno italijanskim občinstvom — je vladalo splošno mnenje, da bo obtoženec oproščen. Nesrečnega mladeniča se je splošno pomilovalo.

Temu primeren je bil tudi veridikt porotnikov, ki je bil nekak kompromis med zakonom, pravnim čutstvom in — srcem. Mladenec je zagrešil čin, ki se kaznuje po našem kazenskem zakonu z ječo od 5 do 10 let. A ko bi bil mladenec obsojen v večletno ječo, bilo bi mu s tem uničeno celo življenje. A radi enega nepremišljenega čina vendar ne gre uničevati človeških življenj.

Na to so gotovo mislili tudi porotniki. A njih pravni čut se je zopet protivil temu, da bi obtoženca popolnoma oprostili. Zato so izrekli veridikt, na podlagi katerega je mogel sodni dvor prisoditi obtožencu le malo kazni, ki naj bi obsojenega spominjala v celem bodočem življenju, da se tudi neumnosti ne sme delati brez kazni...

Omeniti nam je konečno, da se je predsednik deželne sodnije vitez Milovčič obnašal napram obtožencu jako obzirno; nasprotno se nam zdi, da bi napram zagovorniku dr. Rossiju malo več obzirnosti ne bilo škodilo. Eneržija je sicer lepa stvar, a vselej, kar je prav.

Tržaška mala kronika.

Poskus samomora. Henrik Konrad, star 24 let, stan. v ulici Boschetto št. 14, je sinoči o 7 in pol spustil na Velikem trgu v tek in je tekel do pomola Sv. Karla, kjer je skočil v morje. Nekateri mornarji so ga potegnili iz vode, Treves ga je pa potem spravil v opazovalnico.

Še eden navadnih sleparjev. Predsinoči ob 11. uri so v krčmi „Ai due americani“ aretirali Ivana Marinčič, starega 31 let, doma iz Banjaluke, stanuj. v ljudskem prenočišču Gozzi, ker je že več časa krožil po krčmah ter vabil pivec na hazardne igre, ter pri tem varal in sleparil, kar je mogel. Tudi predsinoči je Marinčič v krčmi „Alle tre porte“ vabil pivec na igranje. — Krčmar pa ni tega dovolil in tedaj mu je Marinčič obljubil, da mu odstopi del dobička. Ker je pa krčmar to odklonil ter ga pozval, naj se pobere iz krčme, se je Marinčič temu odločno vprl, je raztrgal krčmarju srajco ter mu pretel, da mu že o prvi priliki poplača. Pred kratkim je bil Marinčič dva meseca v ječi radi težkega telesnega poškodovanja.

Razgrajaja aretirana. Sinoči sta bila aretirana kotlarja 20-letni Virgil Iskra in 23-letni Elij Berlati, oba iz Trsta, ker sta v krčmi Ivana Brajčiča v ul. S. Marco 38, hudo razsajala, razbila tehtnico in grozila krčmarju s kamenom.

Prihod parnika. Včeraj popoludne je iz Japonske priplul v naše pristanišče Lloydov parnik „Austria“. Na parniku je bilo 8 mož posadke bolnih. Preiskal jih je zdravnik ter jih poslal v mestno bolnišnico. Parnik so stavili pod nadzorstvo, ker sumijo, da gre za nalezljive bolezni.

Prodal opeko svojega gospodarja. V predminoli noči ob 1. uri je bil aretiran voznik Alojzij Sedmak. Iste je bil vslužben pri lastniku vozov Leonu Giannacaru v ul. Bergamasco, 7. Ta je vozniku ukazal, naj gre z vozom po tri koše opeke. En koš opek naj pripelje v novo hišo, ki jo gradijo v ul. Ponzanino. — Sedmak je ta koš opeke tam izročil, ali izginila sta, ne ve se kam, dva druga koša opeke v vrednosti 50 kron.

Brutalnost in ljubezen! — 39-letni čevljar in vratar v ul. Dante Alighieri št. 9 Paskval Altamura iz laške provincije Bari je živel dolgo časa skupaj s služkinjo Katarino Zadnik. Ker pa se je obnašal proti njej skrajno brutalno in nasilno, ga je ona slednjič zapustila. Altamura jo je pa iz jeze vedno zasledoval in jej vsakikrat žugal, kadar jo je srečal. — Včeraj je zagledal Zadnikovo, ko je s svojo sestro ravno prišla iz hiše, zasledoval jo je do ul. S. M.

Maggiore in tu jo udaril s pestjo po licu in žugal, da jej razreže obraz, ako se ne povrne k njemu.

Na njeno vpitje je priteknel redar, ki je silneža aretiriral.

Koledar in vreme. — Danes: Rojstvo Ivana Krstnika. — Jutri: Viljem ap.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 27° Cels. — Vreme včeraj: oblačno, zvečer nevihta.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertia oblačno. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Padavine.

Društvene vesti.

Podružnica „Glasbene Matice“ v Trstu. — Danes zvečer zadnja skupna pevška vaja za mešani zbor ob 8. uri zvečer v dvorani „Slavjanske Citalnice“.

Pevovodja.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu. Danes zvečer ob 9. uri se vrši v društvenih prostorih seja za slavnost na Proseku.

Bratje odborniki kakor tudi bratje posameznih odsekov so naprošeni, da se iste gotovo udeležijo, ker se gre za jako važne stvari in je to tudi zadnja seja.

Na zdar!

Akademično tehnično društvo „Tab- bor“ v Gradcu priredi III. redni občni zbor z običajnim vsopredom jutri v soboto 25. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih.

Akademično društvo slov. agronomov „Kras“ na Dunaju bo imelo svoj V. redni občni zbor dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji „Gudesch“, XVIII. Geuzg. 62. — Slovanski gostje dobrodošli!

Akad. fer. društvo „Balkan“ vabi svoje člane, da se udeležijo sokolske slavnosti na Proseku in sicer z društvenim takom.

Odbornike CM podružnice uljudno vabim k velevažni odborovi seji, ki se vrši danes ob 7. in četrti uri zvečer v pisarni g. predsednika. Tajnik.

Tržaško podporno in bralno društvo naznanja, da v mesecih juliju, avgustu in septembru ostaneta urad in zdravniška ambulanca ob nedeljah zaprta. Radi tega se podaljšajo uradne ure ob sobotah do 8. ure zvečer. Zdravniška ambulanca bo mesto ob nedeljah, ob sobotah ob 6. in pol ure zvečer.

Nar. del. organizacija.

Shod v Dolini priredi NDO. v nedeljo, dne 26. t. m. ob 4. uri pop. v prostorih „Konsumnega društva“. Na dnevnem redu je velevažna točka: Nameni in delovanje NDO. in druge, izlasti za delavce, a tudi nič manj za drugo občinstvo velevažne stvari. — Pričakujemo torej najboljnejše udeležbe.

Pozor vse skupine N. D. O.! Drevi je velevažen sestanek v prostorih N. D. O. ulica Lavatoio št. 1. v stvari društvenega glasila. Skupinski odbori, zaupniki, pa tudi drugo delavstvo, udeležite se sestanka v najboljnejšem številu. — Čas sestanka: ob 6. uri in pol.

Danes petek, ob 8. uri zvečer pri Sv. Jakobu v prostorih NDO. se vrši sestanek skupine Lloyd.

Ker se bo razpravljalo o veselici, ki se vrši prihodnjo nedeljo, so naprošeni, da pridejo na to sejo vsi odborniki, namestniki, zaupniki in drugi člani skupine.

Vlad. Slavec, t. č. preds.

DAROVI

— Za Damski Paviljon na Proseku g. a Pehani 3 steklenice vina, g. a Malalan mlajša 2 K, g. a Frantar 2 K, g. a Žnidaršič z Opčin 1 K, g. a Stepančič N. 5 K, g. M. Obersnu karton biškotov.

Valerija Košir 2 K (te 2 kroni hrani uredništvo).

Za primorski paviljon v Ljubljani so darovali na Vrdeci sledeči gg.: Antonija Rebek 1 K, Zofija Višnovc 1 K, družina Pahor 1 K, Marica Furlani 2 K, Josipina Majcen 1 K, Marija Grom 1 K, Fani Škočir 1 K, Mlač Antonija 50 st., Antonija Sluga 60 st., Tončka Čarga 6 K, Ana Godina 40 st., Jeti Mikeluc 50 st., Anton Godina 1 K, Marica Rebek 1 K, Jakob Tominc 1 K in Vekoslava Godina 1 K. — Srčna hvala vsem in prosimo posnemovalcev. — Nadaljne darove vsprejema g. ca Tončka Čargova.

Za primorski paviljon v Ljubljani so darovali: Marija Tomšič 4 K, Ivanka Virant 4 K, N. N. 4 K, Marija Keček 2 K, Marija Seme 1 K, g. a Vučkovič 5 K, g. ca Marija Kariž 1 K. — Za nadaljne darove se priporoča Damski odbor.

Za Ciril-Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 709. C. kr. notarska pisarna v Crnomlju (plačala 200 K); 710. Učiteljsko društvo za ljutomerski okraj (plačalo 200 K); 711. Narodni pipec v Mariboru (plačal 200 K); 712. Podružnica družbe sv. Cirila in Me-

toda v Metliki; 713. Posojilnica v Celju (plačala 200 K); 714. Podružnica v Škofji-Loki (perferanca); 715. Podružnica v Kranjski gori; 716. Učiteljsko društvo za goriški okraj (plačalo 200 K); 717. Okrajno učit. društvo v Radovljici; 718. Moška podružnica v Idriji; 719. Delavsko konsumno društvo pri Sv. Jakobu v Trstu (plačalo 50 K); 720. Učiteljsko društvo za ptujski okraj (plačalo 33 K); 721. Podružnica Trnovo-Ilirska Bistrica; 722. Pedagoško društvo v Krškem (plačalo 200 K); 723. Podružnica Cerklje-Catež (plačala 200 K).

Vesti iz Goriške.

x Incidenti pri sokolskem zletu v Gorici. Da-si na sploh Italijani niso motili naše slavnosti, vendar se fakinaža ni mogla povsem vzdržavati običajnih „kulturnih“ činov.

Tako je neki laški cestni pometać v Šempetru vrgel kamen, ki je zadel g. Slamiča, mesarja iz Crnič, v glavo. Rana je precej globoka in Slamič je zgubil dokaj krvi. Napadalca so orožniki aretirali. — Okoli 9. ure zvečer je neznan človek blizu ljudskega vrta vdaril učitelja iz Kojškega g. Riglerja s kamnom po glavi in mu iztrgal sokolsko čepico. Zatrjevalo se je, da je napadalec nesel čepico v kavarno „Europa“, kjer je bilo zbirališče laških nemirnežev. Po polnoči se je laška fakinaža zbrala pred to kavarno in je začela rjoveti in zabavljati prav po laški maniri proti Slovincem, ki so se nahajali pred nasproti stoječo kavarno Central. Enega laškega pobalina so aretirali.

Slovinci so ostali popolnoma mirni. Končno je policija ukazala zapreti obe kavarni, in je nastal popoln mir. Policija se je tudi takrat lahko prepričala, kdo povzročuje nemire in izziva?!

x Glasbena šola Pevskega in gl. društva v Gorici zaključijo jutri v soboto svoje šolsko leto z javnim nastopom posameznih učencev v dvorani „Trg. doma“. — Produkcija prične točno ob 10. uri predp.

Vabljeni so stariši in sploh vsi prijatelji glasbe. Vstop je svoboden in vabila se ne razpošiljajo.

x Laški otroški vrtec se otvori s prihodnjim šolskim letom v Stračicah, kamor bodo lovili slovensko deco tovarniških delavcev, CM podružnica naj ukrene če možno, kar treba, da se v tem ogroženem kraju paralizira delovanje laške potujočevalnice.

Ženski jopič je bil najden minole nedelje na slavnostnem prostoru v St. Petru. Dotična, lastnica naj se zgleda v našem uredništvu.

Podružn. sv. C. in M. v Rihemberku priredi v nedeljo dne 26. junija ob 4. uri pop. veliko veselico v prostorih gosp. M. Ličena.

Zrakoplovec Rusjan. — Gorica 23. Aeronavt Edvard Rusjan je letel včeraj s svojim letalnim strojem okoli vežbališča v Rojaj, 10—15 metrov visoko. Ob 5. uri popoldne je letel pred tržaško in celovško avtomobilsko jurijo ter avijatikarjem Heine-Slabatnik 40 metrov visoko, v vedno isti višini. Stroj je zelo stalen. Ako se dogovori z avtomobilskim klubom, vdeleži se tudi nedeljske tekme.

V Renčah pri Gorici bo na praznik sv. Petra in Pavla javna „tombola“ s skupnimi denarnimi dobitki 550 K. Že dejstvo, da gre vse v korist že ustanovljene javne knjižnice, naj nas omenjenega dne zvabi na izlet v lepe Renče. Žel. zveze imamo jako ugodne. Tisti, ki smo bili namenjeni k veselici v Renče meseca maja, a nas je slabo vreme zavrnilo, storimo dne 29. junija svojo dolžnost in se postavimo na lice mesta. — Isto pričakujemo tudi od družega občinstva, bivajočega ob železniški progi od Trsta do Volčjedrage.

Pevsko-bralno društvo „Tomaj“ v Tomaju priredi dne 29. t. m. na dan sv. Petra svoj vsakoletni običajni javni ples na dvorišču g. M. Čefuta-Ucman. K plesu bo sviral narodna godba iz Nabežine. Ker je 10 odstot. čistega dobička namenjeno prekoristni družbi sv. C. in M., ostalo pa v pomnožitev društvene javne knjižnice, vabi odbor uljudno na obilno vdeležbo.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila jutri 25. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne.

Zlata verižica, chiffonier, umivalnik z mramorjem in ogledalom za 2 osebi, nočne omarice, modiljoni, divan tapeciran z visokimi naslonjali, stenska ura, knjižnica, vešala za na zid, stoli povlečeni s kožo, moderna stolna miza, toelette z ogledalom, umivalnik s pokrovom, kovček, budilniki, uniforma za financarje, robci, obrisalke, jopiči, hlače in druge rabljene obleke.

Veliki kinematograf BELVEDERE

TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

Petek 24., Sobota 25. in Nedelja 26. junija 1910:

- 1) **LOV NA VOLKE V RUSIJI** (zanimiva projekcija po resnici)
- 2) **Novost! DVOJICA BOJROV** (pretresljiva drama). Novost!
- 3) **GOSPOD CRETINETTI** (Komična novost).

NB. Ponedeljek 27. t. m. komičen večer. — Ura dobre volje.

:: Panificio Triestino ::

Otvoritev filijalke na Opčinah

ob sežanski cesti.

Beseda o slovanskem obrednem jeziku pri katol. : Jugoslovanih
(Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu)
Čisti dobiček te knjižice je namenjen zgradbi novega poslopja slov. šole pri sv. Jakobu v Trstu. — Cena 30 v.
Dobiva se v tiskarni „Edinost“ v Trstu in v slov. trg. papirja J. Gorenjec, ul. Valdirivo 40.

Josip Stofa mizarski mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, iz v r šuje vsakovrstna mizarska dela.

„Pri stari breskvi“ v gostilni v ulici Belvedere št. 17, se toči najboljši kraški teran istrsko črno in vipavsko belo. Domača kuhinja. Postreže ob vsaki uri z mrzlimi in gorkimi jedili. Postrežba točna. Cene zmerne. 1052

Majcen Miloš ..

mizar - Trst - ulica Leo štev. 2

prilagoča slavnemu občinstvu

svojo mizarnico.

Izdeluje vsakovrstno, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Mnenje gospoda Dr. A. DRUMEFF-a v Pievni

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Čast mi je, da sem preizkušal Vaše ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso Serravallo) na lastni hčeri, konvalescentni po želodčni bolezni, brez teka in moči. Z uporabo dveh buteljk Vašega izdelka je bolnica zelo okrevala, pridobila si je v kratkem vse moči in popolnoma ozdravila. Zato je za-me Serravallovo Kina-vino najboljše obnavljajoče krepilo.

PLEVNA, 13. novembra 1909.

Dr. A. DRUMEFF.

Odprl se je kinematograf „Adria“

v Škednju

Elegantna dvorana, sestavljena po najmodernejših načrtih.

:: Vsaki torek in petek nov program. ::

VSTOPNINA : I. mesto 30 vin., otroci in vojaki 20 vin. II. mesto 20 vin., otroci in vojaki 10 v.

Svoji k svojim! **Odlikovana krojačnica** Cene zmerne!

August Štular

Trst, Via delle Poste št. 12, I. nad.

(ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

: Izvršuje vsakovrstne obleke :

najnovije mode (od 50 Kron naprej) in vsakovrstne uniforme.

Naročbe se izvršijo točno. Delo solidno

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

Priporočamo našim **KOLINSKO CIKORIJU!**
- - gospodinjam - - - - iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. - -

Vesti iz Istre.

Radi varčevanja...! Iz Pazina: Kadar država meni, da treba varčevati, tedaj smo mi Slovani prvi, na katerih treba upotrebiti to sredstvo. Zahtevaj to — ni denarja; zahtevaj ono — ni denarja! Zahtevaj eno ali drugo, bodi za skupnost, bodi za kak odlo-mek našega naroda, pa boš zopet čul refren: ni denarja!

Zaprosilo se je c. k. ravnateljstvo pošte in brzojava v Trstu, da bi ukrenilo potrebo, kar se tiče pošte za neposredno bližino Pazina, n. pr. za uzorno gospodarstvo, za frakcije na periferiji. Pazina in potem za sela, oddaljena po pol ali eno uro od Pazina. Ali, ker treba — štediti, zavlačuje se stvar na nedogledne dobe.

In tako je danes, da ti prihaja v Pazin pismo hitreje iz Londona; nego iz — Pazina v Zarečje, oddaljeno pol ure! A c. k. uzorno gospodarstvo mora, če hoče imeti svoja pisma, samo pošiljati ponje. A zakaj te srednjeveške poštne razmere? Ker — treba varčevati, ker smo — Slovani!! Ako bi šlo za Italijane, bi bili že davno odpravljani vsi ti nedostaki! Ali „svako čudo do vremena“, in mi hočemo, da se enkrat reši ta stvar, povprašati tudi na Dunaju, da nam povedo, da-li je v tem pogledu res treba skopuhariti radi par sto kron na leto?!!

Iz Beke. V nedeljo dne 12. t. m. je priredilo pevsko društvo „Lilija“ svojo prvo veselico, na kateri so sodelovala bratska društva: „Zora“ iz Prečnice, „Zveza“ iz Očizle, „Slavnik“ iz Klanca, naprošena v to, da vspodbudijo slovenski baški živeljki nadaljnemu delovanju. Srčna hvala tem bratskim društvom, posebno pa tudi dolinski godbi, ki nam je svirala tako krasne slov. komade.

Iskrena hvala tudi njim, ki so preplačali vstopnino, oziroma doposlali, ker se niso mogli udeležiti veselice.

Iz Klanca. — Dne 29. t. m. (dan Sv. Petra in Pavla) v Klanec k veliki ljudski veselici na planem. Na vsopredn bo petje, igra, ples in šaljiva pošta.

Iz prijaznosti se je priglasilo k sodelovanju pet bratskih društev.

Ugodna prilika za res krasen izlet v Klanec, kajti kraj je jako lep, a nedelj-ski vozni red je posebno za Trst jako ugoden.

Duševnega užitka bo dovolj in tudi za telesno udobnost bo preskrbljeno.

Iz Lazareta. Slovensko učiteljsko društvo v Istri je na svojem rednem občnem zboru v Ricmanjih, dne 2. t. m., sklenilo prispevati z jednim kamenom (200 K) sv. CM. brambenemu skladu.

Podpisani se usoja o tem obvestiti one gg. tovariše in tovarišice, ki so zborovanja niso udeležili, s pripombo, da se je sklenilo, da ima v to prispevati vsak član se štirimi kronami.

Naznanja, da je pripravil „štampljo“ za iskaz doneskov ter da je blagajna odprta vsak dan od zore do mraka — od mraka — do dne.

Poštne nakaznice se dobivajo v vsaki tobakarni.

Tovarišice — Tovariši! Mi, kakor pionirji prosvetete, ne smemo zaostati, da bi ne bili tudi materijelno deležni:

Da srečna bude nam mladina, Po njej slovenska domovina!

Vzemite torej nakaznico, pripišite svoj obolus ter naslovite jo na Josipa Bertoka, naduč. in blagajnika učiteljskega društva na Lazaretu pri Kopru, kateri Vam za milodare v imenu društva anticipira najpriskrnejšo zahvalo! Nazdar!

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Istarsko pčelarsko društvo“ s sedežem v Pazinu.

Pogled po svet.

Povratak Roosevelta v Ameriko. — Teh dni se je, kakor znano, bivši predsednik Združenih držav Teodor Roosevelt s svojega potovanja po Evropi povrnil v New-Jork. Vsprejem je bil sijajen, kakor se to spodobi bivšemu predsedniku republike. Nu, ako je tudi meščanstvo pozdravilo svojega predsednika, časniki so ostali precej hladni. Neki list omenivši Rooseveltove zasluge za Ameriko piše: „Roosevelta bi treba imenovati poveljnikom podmorske mornarice, da bo vedno oddaljen od kopnega 100 milj, a 100 metrov pod vodo“. Nu, bili so tudi listi, ki so malo ostreje nastopili ter ga prisposodabljali s Cookom. Neki list je pisal: Roosevelt je treba skupno s Cookom poslati na severni tečaj. Njune laži bi tako zelo ogrejele zrak, da bi se led na tečaju raztopil.“

Nov izum Edisona. Iz New-Yorka poročajo, da je Edison izumil fotografski in kinematografski aparat, na katerem se more slike snemati in prikazovati v naravnih barvah. Izumitelj ni s poskusi še popolnoma zadovoljen, ker mu doslej še ni uspelo da bi zamogel sneti rdečo barvo, dočim se dajo vse ostale barve fotografirati. Nadalje je izumil kinematograf, v katerem se bodo prikazovale žive slike ne le v naravnih barvah, ampak se predstavljenje slik spoji z

neko vrsto gramofona, tako, da bo možno predstavljati drame in tudi opere izven zidov gledališča.

Sola novega tipa. Že davno obstojajo posebne šole za manje nadarjene učence, nu, sedaj so poskušali v Berlinu z uvedanjem posebne šole za izredno nadarjene dijake, Svrha tej šoli bi pa bila, da zamorejo izredno nadarjeni dijaki s pomočjo te posebne šole izvršiti srednje šole v krajšem času, nego se to normalno dogaja. Prvi razred take šole se otvori v začetku bodočega šolskega leta.

Trtna uš se je pojavila na otokih Visu in Braču v Dalmaciji, kjer te nadloge doslej niso poznali.

Zadnje brzojavne vesti.

Dunaj 23. Predpoludne se je vršil dvo-boj na sablje med posl. dr. Stözlzem in nekim nemško-nazijonalnim dijakom, ki je na nekem shodu, kjer se je razpravljalo o vprašanju italijanske pravne fakultete razžalil dr. Stözlza. Stözlz je ostal nepoškodovan, dočim je bil dijak lahko ranjen.

Inomost 23. Baron Albert Rothschild je daroval 10.000 K za prebivalstvo na Tirolskem, prizadeto po povodnjih.

Pariz 23. Tukajšnje trgovinsko-geografsko društvo je imelo sinoči zelo številno obiskano shod, posvečen turistiškemu prometu v Avstrogrski. Podpredsnik družbe je v svojem nagovoru omenil simpatijo, ki jih ima francoski narod za cesarja Frana Josipa in za Avstrogrsko.

MALI OGLASI. MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj ins. oddelku.

Najfinejši Portlandski cement in hidravlično apno (Roman) se vdobi pri Marini LUXA na Proseku. 1055

Javni ples bo dne 3. julija ob 3 in pol uri popoldne na vrtu g. Gregorija Perhavec v Pozirju št. 75. 1058

Mladenič izučen v pekarni in trgovini z mešanim blagom, z dobrimi spričevali poštenih starišev. Želi dobiti primerno službo. Obrniti se: Josip T a v č a r, Dutovlje št. 47. 1059

V Kastelcu vršil se bo v nedeljo 26 t. m. popoldne ples, pri katerem bo svirala narodna godba iz Doline. 1057

Pozor! M. LEVI Pozor! Trst - ul. Ombrello 6, III. nad. - Trst Kupuje rabljeno pohištvo, ponošene obleke in šivalne stroje. Pisati dopisnico. Pride sem na dom

Predno nakupite pohištvo, blagovolite obiskati zalogo pohištva Angelo Palma TRST, ulica Giosuè Carducci 20, kjer najdete solid. blago po najnižih cenah. Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in prejemnih sob, posebno olajšave. novoporočencem :::

Na obroke! Velika izbira Na obroke! izgotovljen. oblek za gospode in manuf. blaga po jako zmernih cenah JAKOB DUBINSKY, Trst, Barriera 34, II. n.

Ivan Miheučić & Co. MEHANIČNA DELALNICA Trst - Via Tiziano Vecelio šte. 4 - Trst SPREJEMAJO SE V POPRAVO PARNI STROJI IN KOTLI, VSAKOVRSNI MOTORJI NA GAS IN BENZIN. — VSAKOVRSNA INDU. STRUJALNA DELA V KOVINAH IN KOLARSKA BAKRENA DELA VSE NAROČBE SE IZVRŠIJO Z NAJVEČJO SKREBNOSTJO IN NATANČNOSTJO. PRORACUNI IN NAČRTI. TELEFON ŠTEV. 22-53.

Na Opčinah! Prodaja vsakovrstne mrtvaške predmete: krste, vence, voščene sveče itd. itd. Ima zastopstvo Novega Pogrebuega Podjetja iz Trsta, Corso 49 Sprejema naročila pogrebiv itd. itd. JOSIP MRZEK, Opčine št. 170.

Služkinjo za gostilno se sprejme takoj. Naslov ins. odd. Edinosti. 1056

Udovec išče služkinjo pridno in pošteno kakor dobro gospodinjico. Naslov pove Inse-ratni oddelek Edinosti. 1037

Priporočam narodno-zavednemu občinstvu ki zna ceniti umet. izdelke modernih slik, svoji odlikovani podjetji: Trst, Via delle Poste 10. — Gorica, Gosposka ulica 7 ANTON JERKIČ, fotograf. 2129

CANTI JUGOSLAVI: (napislo IVAN KUŠAR). — Ta prvi zvezek te knjige je dotiskan v Italiji. Prevodi v italijanskem jeziku najboljših slovenskih, srbsko-hrvatskih in bolgarskih pesnikov — Ta I. zvezek bo obsegal tudi: Uvod, potem kratak načrt zgodovine slovenskega, srbsko-hrvatskega in bolgarskega slovstva in bibliografije sledečih pesnikov: Preše en, Gregorčič, Kette, Zmaj Jovan Jovanović, Pre-adovič, Branko Radičević, August Š noa. — Knjiga se bo prodajala po K 3- v vseh knjigarnah v zalogi pri Josipu Gorenjcu (Slovanska knjigarna) Trst, Via Valdirivo št. 40.

Zaloga vipavskega vina: TRST, ul. Istria šte. 18. — Prodaja se na drobno po 64 stotink liter in za družine po 56 stotink liter Za gostilničarje cene po dogovoru. Vino domače prve vrste. Priporoča se: VINKO MAKOVEC. 953

Mihael Pernarčič Trst, ulica Romagna 16, stavbeni in umet-niški mizar, izvzuje vsakovrstne specializirane za no-tranje in zunanje uredbe v stanovanjih, pisarnah itd. Cene zelo zmjerne. Priporoča se vsem Slovanom. 755

Ubiralec in popravljatelj glasovirjev se pri-poroča slavnemu občinstvu. Andrej Peč ar — Trst, Via Danse Alighieri 3, II. (1054)

Uradnik več slovenskega, hrvaškega, nem-škega in italijanskega ter deloma :: francoskega jezika, išče službe kot korespondent ali računski uradnik. Sprejme tudi vsako pisarniško delo. Naslov pri Ins. odd. Edinosti. 9000

Prostovoljna razpredaja (likvidacijska) radi prenehanja poslovanja. Cene močno znižane. Pri-poroča se slavnemu občinstvu, da uporabi to ugodno priliko. — Jakob Klemen c, trgovina z manu-fakturo, Trst, Via S. Antonio št. 1. 925

Odda se v najem meblirana soba z dvema posteljama in hrano v ul. Giovanni Boccaccio 16, I. nad. 1052

Ugodna prilika! V veliki, fini žganjarni na trgu pred Narodnim domom št. 1 (vogal ulice Ghenga) je na razpolago. Nov dohod ogromne partije marsale in vermoutha po K 1-60 liter. Asti Spumante, Refošk, zagrebški Pe-linkovac in Sokol - Poveane vrste: Ruso po najzmernejših cenah.

TRVDKA Adolf: Kistoris skladišče oblek za moške in dečke Trst, via S. Giovanni 16, I. TELEFON šte. 16-83. (zraven restavracije Cooperativa ex Hacher) prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in po-vršnike za moške, perilo itd. Najdogovornejše cene. POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju

Gostilničar Kulot. Pri treh prijateljih v Gorici, ulica Caserma št. 11, se priporoča z dobro kuhinjo in izvrstnim vinom. 854

Giulio Reddersen TRST, ulica Giosuè Carducci šte. 23 TELEFON šte. 813 Kirurško orodje, ortopedični aparati, Modere, umetne ruke in noge, bergije, klni pasi, elastični pasi in nogovice, elektroterapijske priprave, aparati za inhalacijo. SKLADIŠČE potrebščin za kirurška zdrav-ljenja. Potrebščine iz gum' in nerazdrtnega blaga.

GOSTILNA N. D. O. ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila. Gostilna je otvorenja vsako soboto in nedeljo do 1. ure popolunoči.

RIHARD NOVAK & C. Pekarna in slaščičarna s prodajo moke TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13 Postrežba: točna. CENE ZMERNE.

Hočete se prepričati? obišcite velika skladišča Marije ud. Salarini Ponte della Fabra 2 ul. Peste Nuova (vogal Torzante) Veliki izbor legotovljenih oblek za moške in dečke sestavlja sa otroba. Povračniki, močne jopi kakor tudi zlatih palčkov. Obleke za doma in tuj. Delavske obleke. Truski loden. Nepreručljivi plašč (prični ugloški) Specialiteta: blago za inženjskih ovann. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Umetni: fotografski ateljé pri sv. Jakabu - TRST. ulica Rivo šte. 42 (pritličje) Izvzuje vsako fotografsko delo, ka-kor tudi razglede, pometke, natra-njost lokatov, porcelanaste ploče za vsakovrstne sponenike itd. itd. Posebnost: Povečanje vsakatero fotografije. Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvzuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari ulica Caserma 5, II. n., Trst Daja nasvete in informacije o vsem kar se tiče novčenja in voj. službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prun-šenj vojašk. značaja — oproščanje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno pro-stovoljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vspre-jetja v vojske šole itd. — Pooblaščena je zastopati stranke pred oblastnjami. — Po-sreduje v najtežavnih slučajih — Reševanju hitro in točno — Uradne ure: Ob delavnih od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popol. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opolud.